

Jan Jansz Scheltema overlijdt in het toekomstige Hannemahuis (1744)

Door Jeanine Otten

Op 23 januari 1744 overleed op de huidige Voorstraat 56 in Harlingen lakenkoopman Jan Jansz Scheltema, geboren op 18 juni 1681. Hij was een zoon van Jan Jansen Scheltema (1658-1694), koopman en leraar bij de Doopsgezinden te Franeker, die in 1681 burger van Franeker werd en in 1680 trouwde met Tettje Jacobs Tjesma (1662-1702).

Sterfhuis van Jan Jansz Scheltema, Voorstraat 56, het huidige Gemeentemuseum het Hannemahuis

Jan Jansz Scheltema werd in Harlingen doopsgezind gedoopt op 20 januari 1700, in het lidmatenboek van de Doopsgezinde Gemeente staat achter zijn naam als aanduiding van zijn beroep "Schots Bont". Hij was lakenkoopman.

Na zijn overlijden werd de staat en inventaris van de inboedel in het sterfhuis opgemaakt. Er moest een boedelscheiding plaatsvinden voor de kinderen van Jan Jansz Scheltema. Dit waren zijn dochter Tetje Scheltema, getrouwd met Jan Pieter Oldaens, zijn dochter Yfke Scheltema, getrouwd met Freerk Fontein, en Lijsbeth Scheltema, getrouwd met Sjoerd Hannema.

Aan zijn dochter Lijsbeth (1718-1789) werd het huis aan de Voorstraat toebedeeld. Lijsbeth was in 1743 in Harlingen getrouwd met koopman en fabrikant Sjoerd Hannema (1699-1794). Er is geen portret van Sjoerd Hannema bekend, maar één van zijn kinderen beschreef hem als "een voorbeeld van gezondheid, vrolijk humeur en zeer corpulent van gestalte". Van hem is bekend dat in de strenge winter van 1763 in een gezelschap van 17 personen met acht paarden en sleden een tocht over de dichtgevroren Zuiderzee naar Amsterdam en terug maakte. Voor alle deelnemers werd toen een zilveren herdenkingslepel gemaakt, waarvan er onder andere nog een in het Fries Museum bewaard wordt.

Sjoerd Hannema en Lijsbeth Scheltema betrokken het huis aan de Voorstraat, nadat zij een nieuwe voorgevel hadden laten bouwen, waarin nog altijd het jaartal 1744 te zien is. Hun zoons Jan, Jacobus en Pieter Sjoerds Hannema, moesten na het overlijden van hun moeder in april 1789 haar nagelaten goederen inventariseren. Deze inventaris werd op 12 augustus 1789 opgemaakt. Zoon Jan Hannema (1746-1825), jeneverstoker, erfde het huis en erf aan de Voorstraat en moest daarvoor in de boedel 7000 gulden geven. In 1809 schreef Jan Hannema dat hij in 1808 'tot verfraijng van mijn Ouder- en Voorouderlijk Huis door mij bewoond' in de voorgevel nieuw ramen met grote glazen had laten maken.

Hoe Jan Hannema eruit zag weten we door zijn portret dat Henricus Antonius Baur in 1782 van hem schilderde.

Het jaartal 1744 in de gevel van Voorstraat 56 te Harlingen.

Het huis waar Jan Jansz Scheltema op 23 januari 1744 overleed en het portret van Jan Hannema zijn voor iedereen te bekijken in Gemeentemuseum het Hannemahuis, 6 dagen per week open, kijk voor de openingstijden op www.hannemahuis.nl.

(Bron: L.J. Hannema, M.J. van Heemstra, *Voorstraat 56 te Harlingen*, 1949)

Laatste wijziging 2012-01-08 21:19u